

21. september 2026

Kontroversiel eller klog politik: Tyskland spurter fra vindnationen Danmark

Danmark har længe været en global pioner inden for vindenergi, men udbygningen af vindmøller på land er i dag reelt gået i stå. I 2025 opstillede Tyskland 150 gange så meget landvindskapacitet som Danmark – 5.232 MW mod blot 35 MW i Danmark. Forskellen kan ikke forklares med naturgivne forhold, for Danmark har både bedre vindressourcer og lavere installeret kapacitet pr. km² end Tyskland. Forklaringen kan være, at tyskerne har en helt anden tilgang, der virker, men involverer elementer af både tvang og statsstøtte.

Kontakt

Afdelingsdirektør
Ulrik Beck
E-mail: urb@ceri.dk
Tlf.: +45 31 40 87 05

Kontakt

Kommunikationschef
Tina Birkkjær Nikolajsen
E-mail: tbn@ceri.dk
Tlf.: +45 27 28 27 33

Rapportens hovedkonklusioner

Vi identificerer fire institutionelle forskelle mellem Danmark og Tyskland, der forklarer Tysklands hurtigere udbygning af vindmøller på land. Udbygningstempoet har været højere i Tyskland end i Danmark siden år 2000, og hvor tempoet er øget i Tyskland, er det gået helt i stå i Danmark. Faktisk står der nu langt flere vindmøller pr. km² i Tyskland, end der gør i Danmark, hvor vindforholdene ellers er langt bedre.

Tysklands model indeholder bl.a.:

- Et bindende arealmål sikrer, at delstaterne udpeger plads til møllerne, og undgår danske free rider-problemer mellem kommuner.
- Strategiske miljøvurderinger på planniveau afklarer miljøhensynene tidligt og afkorter sagsbehandlingen.
- Stabil statsstøtte via en udbudsmekanisme gør projekterne rentable og spreder udbygningen geografisk.
- Lokal kompensation og en kommunal erhvervsskat styrker hhv. borgernes accept og kommunens incitament til at acceptere flere vindmøller.

Set i lyset af, at Danmark ikke lykkes med at stille vindmøller op, bør politikerne lade sig inspirere af den tyske model, hvor særligt bindende mål sikrer fremdrift i udbygningen.

Analysen er udarbejdet af:

Chefanalytiker
Frederik Læssøe Nielsen

Analytiker
Thor Regnarsson Jacobsen

Om CERI – Climate & Energy Research Institute

CERI er en grøn tænketank, der styrker beslutningsgrundlaget for den grønne omstilling gennem uafhængige analyser af Danmarks klima-, energi- og miljøpolitik. CERI arbejder ud fra en præmis om, at en langsigtet og holdbar omstilling kun lykkes, hvis beslutningerne træffes på et solidt samfundsøkonomisk grundlag.

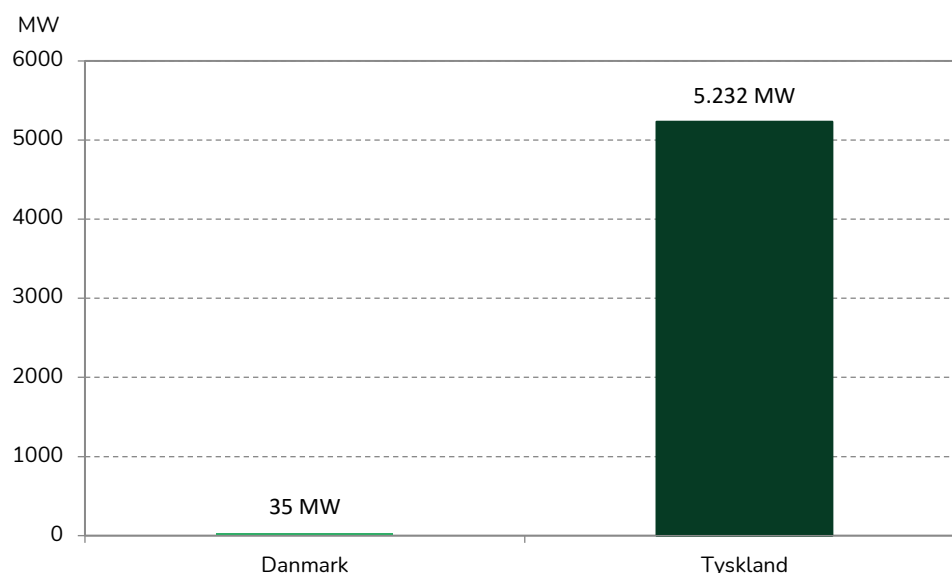
CERI spiller sine analyser ind i den offentlige debat og på Christiansborg for at bidrage til beslutningsprocesserne om den grønne omstilling på en konstruktiv måde.

1. Tyskland udbygger vindmøller på land langt hurtigere end Danmark

Udbygningen med landvind er gået i stå i DK

Danmark har længe været en global pioner inden for vindenergi, men udbygningen af vindmøller på land er i dag gået i stå. I 2025 blev der reelt kun opsat 35 MW ny landvindskapacitet i Danmark. Til sammenligning opsatte Tyskland i samme år 5.232 MW landvindskapacitet. Det svarer til en faktor 149. For at sætte det i perspektiv havde den tidligere regering et mål om, at firedoble produktionen fra sol og landvind i 2030. Inden målet blev droppet, ville det have krævet en årlig nettoudbygning på mindst 363 MW landvind fra 2024 og frem.¹

Figur 1.1 Opstilling af ny landvindskapacitet i Danmark og Tyskland i 2025

Kilde: WindEurope: "Wind Energy in Europe 2025 - Statistics and The Outlook for 2026-2030".

Tyskland opstiller 18x mere landvind pr. areal end DK, ...

Ser man på bruttoudbygningen (dvs. uden at modregne evt. nedtagning af gamle, udtjente vindmøller) af landvindskapacitet i 2025 så opstillede Tyskland i 2025 14,63 kW kapacitet pr. km². Det er ca. 18 gange mere end Danmark, der blot opstillede 0,81 kW pr. km².²

... selvom Danmark har bedre forudsætninger

En nærliggende forklaring på, at Tyskland lykkes med at opstille langt mere landvind end Danmark, kunne være, at de har et bedre udgangspunkt for at gøre det. Det kunne fx være, at Danmark allerede har opbrugt en stor del af sit areal til landvindmøller, hvorfor det er svært at finde plads til flere, eller at Tyskland har bedre vindforhold. Eller det kunne være, at elpriserne er markant højere i Tyskland, hvorfor det også er en bedre forretning at opstille landvind i Tyskland. Ingen af de forklaringer holder dog ved nærmere eftersyn.

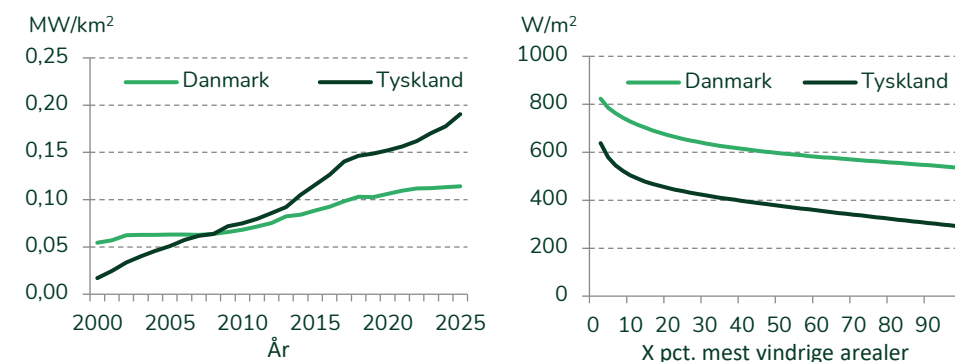
¹ <https://videnomvind.dk/klimamaalet-fortoner-sig-for-ny-landvind/>

² Egne beregninger pba. WindEurope: "Wind Energy in Europe 2025 - Statistics and The Outlook for 2026-2030"; Danmarks Statistik, tabel: AREALDK2 og DESTATIS, kode: 11111-0001.

Figur 1.2 Tyskland har højere landvindskapacitet pr. km² end Danmark på trods af dårligere vindforhold

Figur 1.2.a Akkumuleret installeret landvindkapacitet pr. km² landareal

Figur 1.2.b Tilgængelig vindenergi pr. m² opgjort som "gennemsnitlig vindeffekttæthed ved 100 meters højde"

Anm.: 1.2.b: For hvert punkt X på x-aksen angiver værdien på y-aksen den gennemsnitlige vindeffekttæthed for de X pct. mest vindrige arealer for hhv. Danmark og Tyskland i 100 m højde. Fx viser figuren, at den gennemsnitlige vindeffekttæthed for de 20 pct. mest vindrige områder i Danmark er 672 W/m². Så høj gennemsnitlig vindeffekttæthed er der ikke engang på de 2 pct. mest vindrige arealer i Tyskland.

Kilde: Egne beregninger pba. IRENA "Renewable Capacity Statistics 2026"; Danmarks Statistik, tabel: AREALDK2; DE-STATIS, kode: 11111-0001 og Global Wind Atlas (GWA 4.0).

Danmark har bedre vind men mindre kapacitet pr. km²

Tyskland overhalede Danmark på installeret landvindkapacitet pr. km² allerede i 2009, og forskellen er siden vokset støt, jf. figur 1.2.a. Samtidig viser figur 1.2.b, at Danmark har klart bedre vindressourcer: Den gennemsnitlige vindeffekttæthed, som er et mål for, hvor meget vindenergi, der potentielt kan høstes i et område, er betydeligt højere i Danmark. Figuren viser, at de mest favorable områder i Danmark er betydeligt mere attraktive end de mest favorable tyske områder. Faktisk er den gennemsnitlige vindeffekttæthed for de 20 pct. mest vindrige områder i Danmark højere end gennemsnittet for de 2 pct. mest vindrige arealer i Tyskland.

Tyskland forventer fortsat kraftig udbygning

Og modsat i Danmark, hvor udbygningen af landvind er gået helt i stå, ventes den hurtige tyske udbygning at fortsætte. I 2025 godkendte myndighederne rekordhøje 20.765 MW ny landvindkapacitet, og på baggrund af de aktuelle godkendelsesdata vurderer tænketanken Goal100, at Tyskland når en samlet landvindskapacitet på 117 GW i 2030.³ Dermed ser Tyskland også ud til at nå sit lovbestemte mål, som lyder på 115 GW i 2030.⁴

Prisforskel kan ikke forklare flere tyske vindmøller

Forskelle i elpriserne kan heller ikke forklare, hvorfor der stilles flere vindmøller op i Tyskland. En opgørelse fra EU's Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) viser nemlig, at der er meget lille forskel på elpriserne i Vestdanmark (priszonen DK1) og Tyskland.⁵ Det skyldes, at der er stor kabelkapacitet mellem Jylland og Tyskland, som bidrager til at udjævne priserne. Det betyder også, at priserne ofte er nærmest ens. Samtidig findes der masser af

³ https://www.fachagentur-wind-solar.de/fileadmin/Veroeffentlichungen/Wind/Analysen/FA_Wind_Solar_Status_of_On-shore_Wind_Energy_Development_in_Germany_Year_2025.pdf og <https://goal100.org/report/25q2>.

⁴ EEG §4. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/_4.html.

⁵ <https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER-Monitoring-Report-2025-crosszonal-electricity-trade-capacities.pdf>.

Forklaringen er
institutionel, ikke
naturbestemt

vindprojekter i Danmark, hvilket viser, at opstillerne finder det økonomisk attraktivt at stille op, men de får ikke lov.

Forskellen i udbygningen af vindmøller på land mellem de to lande skyldes altså ikke, at Tyskland har et bedre naturbestemt udgangspunkt for at lykkes – faktisk tværtimod. Når Danmark både har bedre vindressourcer og en lavere installeret landvindkapacitet pr. areal end Tyskland, må forklaringen findes i de institutionelle rammer: i den måde de to lande planlægger, godkender og understøtter landvind på. Vi identificerer fire afgørende forskelle i tilgangen til landvindudbygning:

1. Bindende arealmål tvinger tyske delstater til at udpege jord til landvind
2. Strategisk forhåndsgodkendelse giver kort sagsbehandlingstid
3. Statsstøtte øger projekternes rentabilitet
4. Lokale gevinster styrker accepten

Nedenfor uddyber og diskuterer vi hver af disse forskelle.

2. Fire politiske valg forklarer Tysklands kraftige udbygning af landvind

Tysklands tilgang til udbygning af landvindmøller kan groft sagt deles op i to: et føderalt fastsat arealmål pålægger delstaterne at udpege de områder, hvor der må opstilles, mens en landsdækkende udbudsmekanisme bestemmer, hvilke projekter der får del i den politisk afsatte statsstøtte, og derfor også i vidt omfang, hvilke projekter der ender med at blive opført. Derudover har nogle delstater deres egne individuelle kompensationsregler, der skal understøtte den lokale accept af projekterne ved at give lokalsamfundene del i gevinsterne. Nedenfor beskriver vi i detaljer den tyske måde at udbygge landvind på og diskuterer, hvor Danmark kan lade sig inspirere.

2.1 Bindende arealmål tvinger tyske delstater til at udpege jord til landvind

Delstaterne skal udpege 2 pct. af arealet til landvind

Tysklands føderale lov om arealbehov til vindenergi (WindBG) pålægger delstaterne et bindende mål: Sammenlagt skal 1,4 pct. af Tysklands areal være udpeget til vind senest udgangen af 2027 og 2,0 pct. senest ved udgangen af 2032. Hver delstat har sit eget mål, så bystater som Berlin, Bremen og Hamburg skal have udpeget 0,5 pct. af deres areal til vindmøller i 2032, mens Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Rheinland-Pfalz, Sachsen-Anhalt og Thüringen har mål på 2,2 pct. i 2032.⁶

Planmyndighederne udpeger arealerne i sidste ende

Det er op til delstaten selv at fordele arealmålet internt. Dette sker typisk ved at lægge udpegningen ud til en ansvarlig planmyndighed (Planungsträger). Tolv delstater benytter regionale planmyndigheder, mens fire delstater (Berlin, Hamborg, Bremen og Saarland) benytter kommunale planmyndigheder.⁷ Det er disse planmyndigheder, der i sidste ende udpeger arealerne.⁸

Misligholdelse fjerner lokale afstandsregler

Overholder en delstat ikke sit arealmål, bortfalder reglerne for, hvor tæt på nabo-bebyggelse vindmøllerne må stå, og vindprojekterne opnår såkaldt "privilegeret byggestatus" i åbent land (dvs. uden for byerne).⁹ Samtidig har vedvarende energi status som værende af "tungtvejende offentlig interesse" ("überragende öffentlichen Interesse"), hvorfor det skal prioriteres højt ift. andre hensyn som landskab og natur.¹⁰ Hvis en delstat ikke overholder sit arealmål, mister den altså nogle af de planlægningsredskaber, den ellers råder over. Delstaten har derfor en stærk tilskyndelse til at udpege arealer, fordi alternativet er at miste kontrollen over, hvor vindmøllerne placeres.

Udpegning hæver forpagtningspriserne lokalt

Arealudpegningen har dog også en fordelingsmæssig konsekvens: Da det er rentabelt at opstille landvind, opstår der konkurrence om de jorder, der ligger i de udpegede områder, hvilket driver jord- og forpagtningspriserne op i områderne. Forpagtningsprisen for jorder, der huser vindmøller, er i nogle tilfælde helt op til 35

⁶ WindBG Bilag (til § 3, stk. 1). <https://www.gesetze-im-internet.de/windbg/anlage.html>.

⁷ https://www.fachagentur-wind-solar.de/fileadmin/Veroeffentlichungen/Wind/Planung/FA_Wind_Umsetzung_WindBG_Laender_2023.pdf.

⁸ WindBG § 3, stk. 2. https://www.gesetze-im-internet.de/windbg/_3.html.

⁹ BauGB § 249, stk. 7. https://www.gesetze-im-internet.de/bbaug/_249.html. BauGB § 35. https://www.gesetze-im-internet.de/bbaug/_35.html.

¹⁰ EEG § 2. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/_2.html.

Intet krav til vindforholdene i udpegede områder

gange højere end for almindelig agerjord.¹¹ Det har fået eksperter til at advare om, at de høje forpagtningspriser kan blive "en flaskehals for energiomstillingen". Den tyske vindenergiforening (BWE) har foreslået et loft over forpagtningspriserne, men forslaget har endnu ikke udløst nogen væsentlig politisk debat.¹²

Tysk tilgang sikrer, at der stilles arealer til rådighed

Der findes ikke noget minimumskrav til vindressourcerne på de udpegede arealer. En delstat kan derfor i princippet opfylde sit arealmål med vindsvage arealer. Støttesystemets referenceafkastmodel (se afsnit 2.3) modvirker ikke dette, men kompenserer tværtimod for svag vind, så også mindre blæsende arealer bliver attraktive at bebygge.

De føderalt bestemte arealmål sikrer altså, at alle dele af landet afsætter områder, hvor der kan stå vindmøller. Det adskiller sig betydeligt fra tilgangen i Danmark, hvor områder og projekter foreslås af opstillervirksomhederne, og hvor kommunerne kan afvise projekterne, hvis de ikke vurderes at være politisk attraktive at gennemføre. Det betyder også, at der kan opstå en situation, hvor frygten for lokal modstand gør, at kommunalbestyrelserne ikke accepterer projekterne. Og en af udfordringerne med udbygningen er, at strøm uden problemer flyder over kommunegrænser, så hvis projekterne opfattes som uattraktive for lokalbefolkningerne, er kommunernes incitamenter meget svære at få øje på. Derfor kan den danske tilgang give anledning til free rider-problemer, hvor kommunerne vælger at undlade udbygning i håb om, at nabokommunen udbygger. Den problematik undgår den tyske model.

2.2 Strategisk forhåndsgodkendelse giver kort sagsbehandlingstid

Miljøvurdering på områderne letter sagsbehandling

I forbindelse med arealudpegningen, der er beskrevet ovenfor, gennemfører den planlæggende myndighed en strategisk miljøvurdering på arealerne. Det letter den efterfølgende sagsbehandling for den enkelte opstiller, fordi der allerede foreligger afklaring på de overordnede miljøhensyn.¹³

Forenklet procedure for mindre projekter

For projekter under 20 vindmøller anvendes som udgangspunkt en forenklet procedure uden obligatorisk offentlig høring af projektet.¹⁴ Indenfor de udpegede vindenergiområder bortfalder den fulde miljøkonsekvensvurdering desuden helt, fordi den strategiske miljøvurdering allerede er foretaget på planniveau.

Tyskland overholder som de eneste EU-direktiv om sagsbehandling

Det tyske fokus på at forenkle sagsbehandlingstiderne har resulteret i, at den gennemsnitlige godkendelsestid i 2025 var nede på knap 17 måneder.¹⁵ Det betyder, at Tyskland som det eneste EU-land overholder den del af *Renewable Energy Directive III* (REDIII), der sætter som mål, at sagsbehandlingstiden ikke må overstige 24 måneder.¹⁶

¹¹ <https://www.caeli-wind.de/ratgeber/detailseite/windraeder-pachtpreise-fuer-grundeigentuerer>.

¹² <https://taz.de/Energiewende-in-Deutschland/!6042371/>.

¹³ WindBG (§§ 6 og 6a-6b). https://www.gesetze-im-internet.de/windbg/_6.html.

¹⁴ BImSchG § 19, jf. 4. BImSchV, bilag 1. https://www.gesetze-im-internet.de/bimschg/_19.html og https://www.gesetze-im-internet.de/bimsv_4_2013/anhang_1.html.

¹⁵ Fachagentur Wind und Solar (2025). Status of Onshore Wind Energy Development in Germany. https://www.fachagentur-wind-solar.de/fileadmin/Veroeffentlichungen/Wind/Analysen/FA_Wind_Solar_Status_of_Onshore_Wind_Energy_Development_in_Germany_Year_2025.pdf.

¹⁶ <https://windeurope.org/news/european-governments-must-get-their-act-together-on-wind-energy/>.

2.3 Statsstøtte øger projekternes rentabilitet

Staten garanterer et fast prisgulv

Ud over at sikre hurtig sagsbehandling, og at der faktisk er arealer til rådighed til opstilling af vindmøller, understøtter den tyske stat også vindprojekterne økonomisk. Det gør den ved at statsstøtte projekterne gennem en såkaldt ensidet CfD-kontrakt, der garanterer producenten en fast mindstepris pr. kWh. Hvis markedsprisen på el falder under dette niveau, betaler staten forskellen op til mindsteprisen, mens producenten beholder gevinsten, når markedsprisen er højere.¹⁷

Projekter konkurrerer om støtte i udbud

Hvilke projekter, der får adgang til statsstøtten, afgøres gennem statslige udbudsrunder, som afholdes 3-4 gange om året. De projekter, der byder ind med den laveste mindstepris, vinder retten til at stille op med statsstøtte. For borgerenergiselskaber¹⁸ op til 18 MW gælder det dog, at de kan opnå en lovbestemt støtte uden at deltage i udbudsrunderne.¹⁹

Støtten kompenserer for dårlige vindforhold

Selve udbudsmodellen indeholder også en korrektion, som gør, at vindmølleprojekter i mindre blæsende dele af Tyskland også kan konkurrere. For hvert sted beregnes den forventede produktion ud fra et standardiseret referenceanlæg og sammenlignes med produktionen på et defineret referencested. Er den forventede produktion på en lokation lavere end for referencestedet, får anlæg her en højere støtte. Det modsatte gør sig gældende, hvis vindforholdene er bedre end referencen.²⁰

Spredning koster produktion, men sikrer accept

Denne korrektionsmekanisme betyder, at det ikke nødvendigvis er i de mest blæsende dele af Tyskland, der stilles mest landvind op. På den måde får tyskerne mindre strøm, end de kunne have fået for samme mængde statsstøtte. Omvendt bidrager mekanismen til at fordele vindprojekterne geografisk, så alle projekterne ikke ender i Nordtyskland, hvor vindforholdene er bedre, men hvor der er langt til de store produktionscentre i Sydtyskland. Samtidig er en nogenlunde jævn fordeling af vindprojekter formentlig afgørende for at undgå modstand mod fordelingsmekanismen.

2.4 Lokale gevinster styrker accepten

I Danmark er lokal compensation afgørende for accept

I Danmark falder mange projekter på, at de møder lokal modstand. En måde at forsøge at komme den modstand i møde på er at give lokalsamfundet del i gevinsterne ved projektet. Derfor er lokale aftaler om compensation og gevinstdeling en vigtig del af udbygningen i Danmark, og de steder, hvor projekter gennemføres, er der i langt de fleste tilfælde betydelige kompenserende tiltag fra opstiller-virksomhedens side.

Tyske delstater har forskellige kompensationsordninger

Den tyske model har ligesom den danske et element af compensation til naboer og lokalsamfund. Det gør sig gældende, selvom delstaterne, som beskrevet ovenfor, har til opgave at stille områder til rådighed. Derfor handler compensationen i Tyskland mindre om at skaffe lokal accept af det enkelte projekt, for lokal modstand kan i langt mindre grad bremse enkelte projekter, end det er tilfældet i Danmark. Til gengæld kan compensationen være med til – gennem gevinstdeling med

¹⁷ EEG - del 3. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/index.html#BJNR106610014BJNE002008128.

¹⁸ Et borgerenergiselskab er et lokalt selskab ejet af mindst 50 borgere, hvoraf hovedparten skal bo nær anlægget, og hvor ingen enkeltperson må eje mere end 10 pct. (EEG § 3, nr. 15 - https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/_3.html).

¹⁹ EEG - del 3. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/index.html#BJNR106610014BJNE002008128.

²⁰ EEG - §36h. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/_36h.html.

lokalsamfundene, der lægger jorder til møllerne – at sikre accepten af den samlede tyske model for opstilling.

Tyske kommuner får en støtte pr. produceret enhed

Tysk føderal lovgivning giver opstillere mulighed for frivilligt at tilbyde kommuner indenfor 2,5 km af vindmøllen en betaling på op til 0,2 ct/kWh af den producerede strøm, når anlægget er over 1 MW. Modtager anlægget CfD-støtte, kan opstilleren kræve beløbet refunderet fra netoperatøren året efter. Dette indebærer reelt, at det er staten, og ikke opstilleren, der betaler for kompensation af kommunen.²¹

Flere delstater gør kompensationen obligatorisk

Flere delstater går skridtet videre og gør kompensation obligatorisk. I Mecklenburg-Vorpommern skal opstillere af anlæg over 1 MW fx tilbyde en standardpakke med 5.000 euro/MW/år til kommunen øremærket til at øge accepten af vedvarende energi og 5.000 euro/MW/år til de lokale borgere. Alternativt kan kommunen bl.a. kræve medejerskab.²² Modellerne varierer fra delstat til delstat.

Men decentral model har en mulig bagside

Det kan dog indvendes, at denne decentrale måde at tænke kompensation på rummer et lidt uheldigt og kontraproduktivt incitament: en delstat, der ønsker at begrænse udbygningen, kan i princippet stille krav om så høj kompensation, at projekterne bliver urentable. Der er ikke dokumenteret evidens for, at det sker i praksis, men muligheden er en iboende svaghed ved den tyske model. Hvis Danmark skal lade sig inspirere af den tyske tilgang, bør det overvejes, hvordan den slags problematikker undgås eller mindskes.

Erhvervsskatten følger vindmøllerne i Tyskland, ...

Endelig tilfalder en stor del af erhvervsskatten (Gewerbesteuer) den kommune, hvor vindmøllerne står baseret på installeret kapacitet.²³ Fordi pengene indgår i kommunalbudgettet som alle andre typer af indtægt, kan de bruges, som kommunen måtte ønske. Det giver kommunerne en direkte økonomisk interesse i at huse vindmøller.

... og det bør den også i Danmark

Den interesse er i dag kun svagt til stede i Danmark, da selskabsskatten fra anlægene i dag overvejende tilfalder selskabets hjemkommune frem for de kommuner, der lægger jord til møllen. I sit regeringsgrundlag skriver den nye regering, at den vil have undersøgt, om selskabsskatten fra grøn strøm i større omfang kan tilfalde kommunen, hvor møllerne står. Her har Tyskland med sin Gewerbesteuer allerede indført netop den model: en varig og ikke øremærket andel af erhvervsskatten tilfalder den kommune, hvor møllen står. Uden en sådan gevinst forstærkes det free rider-problem, der er beskrevet i afsnit 2.1: kommuner, hvor møllerne står, bærer de lokale ulemper, mens fordelene ved den grønne strøm spredes over hele landet, og kommuner har derfor incitament til at sige nej i håb om, at nabokommunerne i stedet lægger jord til.

Grøn pulje motiverer ikke kommunen nok

Danmark har ganske vist allerede en lokal kompensationsordning. Når et vindprojekt opføres, indbetaler opstilleren et fast beløb til den såkaldte grønne pulje (313.000 kr. pr. MW). Puljen styrker opbakningen i lokalsamfundet, men midlerne er øremærkede og kan ikke frit bruges til fx at øge velfærden i kommunen. Den afhjælper derfor den lokale modstand, men giver ikke kommunen som helhed det samme økonomiske incitament til at sige ja, som en fri skatteindtægt ville.

²¹ EEG - §6. https://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/_6.html.

²² BüGembeteilG M-V. <https://www.landesrecht-mv.de/bsmv/document/ilr-WindPSolB%C3%BCGemBGMVpG4>.

²³ GewStG - §29. https://www.gesetze-im-internet.de/gewstg/_29.html.

**Frihold gevinsten
fra udligning, helt
eller delvist**

CERI anbefaler, at Danmark følger samme spor som Tyskland og lader en mærkbar del af selskabsskatten fra grøn strøm tilfalde de kommuner, hvor anlægget står. For at gevinsten reelt skaber et incitament, bør midlerne kunne anvendes frit og helt eller delvist friholdes fra den kommunale udligning. Ellers risikerer en betydelig del af indtægten at blive udlignet væk, så kommuner, hvor anlæg er placeret, i praksis kun beholder en mindre del af gevinsten ved at lægge jord til.

3. anbefalinger

Den tyske model er inspirerende, men heller ikke uden udfordringer. I den sidste kolonne er vores bud på, hvordan en dansk model kan lade sig inspirere af den tyske.

Tabel 3.1 sammenfatter de fire institutionelle forskelle mellem de danske og tyske modeller for udbygning af landvind samt vores anbefalinger til, hvordan Danmark kan øge udbygningstempoet med inspiration fra den tyske model, der har vist sig at fungere. Den tyske model er inspirerende, men heller ikke uden udfordringer. I den sidste kolonne er vores bud på, hvordan en dansk model kan lade sig inspirere af den tyske.

Tabel 3.1 Oversigt: Sådan adskiller den tyske model sig fra den danske

	Danmark	Tyskland	Anbefaling
Arealudpegning	Kommuner kan afvise projekter. Ingen mekanisme til at sikre arealer. Problem: Free rider-problemer kommunerne imellem.	Bindende arealmål sikrer plads til vindmøller.	Indfør et bindende areal- eller kapacitetsmål på fx kommune- eller landsdelsniveau.
Sagsbehandling	Ingen prækvalificering af områder Problem: Langsomme sagsbehandling	Strategisk miljøvurdering på udpegede områder forkorter sagsbehandlingstid. Vedvarende energi prioriteres højt ift. miljø og natur.	Indfør strategiske miljøvurderinger på de udpegede områder for at øge tempoet.
Statsstøtte	Ingen fast statsstøtte til landvind. Problem: Sværere at sikre, at det er tilstrækkeligt attraktivt for opstillere og lokalsamfund.	Statsstøtte i form af prisgaranti.	Afsæt statslige midler til at understøtte lokal accept ved at belønne kommuner og lokalsamfund, der huser vedvarende energi. Støtte til vedvarende energi på land giver mere grøn strøm end støtte til havvind.
Lokale gevinster	Kommunekompensation kan ikke bruges frit. Selskabsskatten tilfalder ikke den kommune, der huser anlægget. Problem: Kommunernes incitament til at acceptere vindmøller er svagt.	Kommunekompensationen kan bruges frit. Skat tilfalder i stor grad kommunen, hvor vindmøllerne er placeret.	Lad selskabsskatten tilfalde kommunen, hvor møllerne står, og lad kommunen disponere frit over dem. Sørg for, at disse midler ikke forsvinder igen gennem den kommunale udligning.
